DANSK ERHVERV

- POLITISK UDSPIL

Kaffeafgiften – et levn fra fortiden

Kaffeafgiften blev indført i Danmark i 1930 som en beskatning at luksusvarer. I dag er den unødvendig, administrativ besværlig og rammer særligt de lavere indkomstgrupper på deres disponible indkomst.

Kaffeafgiften er en af de særegne danske punktafgifter, der årligt bidrager med et stabilt, men beskedent provenu til statskasse. Samtidig udgør den en administrativ byrde for virksomheder og myndigheder og er en meromkostning for forbrugerne. Kompleksiteten af afgiften er steget sammen med resten af skattelovgivningen.

Danmark har en stærk kaffekultur, og kaffe er en af de mest populære drikkevarer. Dette afspejles i, at danskerne er et af de mest kaffedrikkende folk i verden med et gennemsnitligt forbrug på 6,6 kg kaffe pr. indbygger årligt, hvilket er meget stabilt. Indtægten fra kaffeafgiften har været stabil i årtier, men dens betydning for det samlede skatteprovenu er halveret siden år 2000, og den bidrager nu alene med 2 promille af statens samlede indtægter. Danmark er et af meget få lande i verden med en særskilt afgift på kaffe.

Figur 1: **Provenu fra kaffeafgiften (2000-2022)**

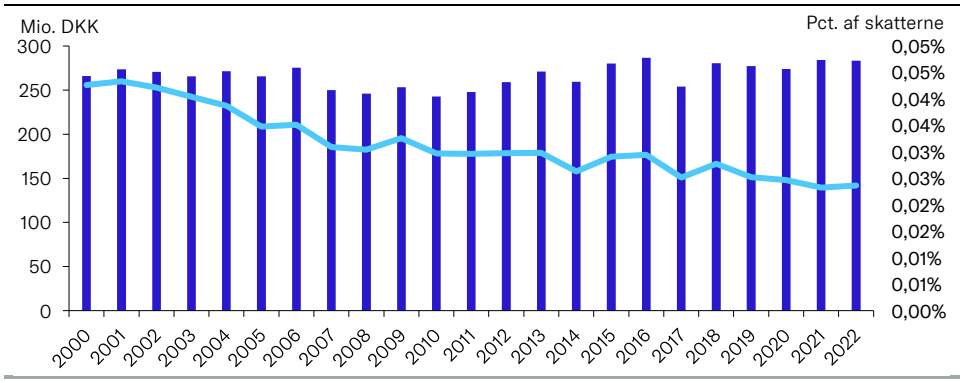

Kilde: Statistikbanken, Tabellen SKAT: Skatter og afgifter efter type (2023).
Anm: Opgjort som endeligt provenu i mio. DKK samt som reelt pct.-del af de samlede skatteindtægter.

De administrative byrder er mærkbare

Kaffeafgiften betales af virksomheder, der producerer eller importerer kaffeprodukter som rå kaffe, brændt kaffe eller kaffeekstrakter. I 2018 fjernede man afgiftspligten for kaffeerstatning uden det havde et nævneværdigt provenutab[1]. Selvom det er en relativt simpel afgift, er **mængden af tegn i kaffeafgiftsloven steget med 140 pct. siden 1998**. Stigningen skyldes især indførslen af forskellige refusionsordninger, der fritager bl.a. nødhjælpsorganisationer for afgift og muliggør refusion af kaffeafgiften, hvis produkterne eksporteres uden for Danmark.

[1] SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 250 (17. april 2018)

Ifølge den seneste opgørelse fra Skatteministeriet er **der ca. 350 virksomheder registeret[2] som betalere af kaffeafgiften**. Disse virksomheder skal løbende sørge for at føre afgiftsregnskab, indsende angivelser samt betale afgifterne månedligt. **Det vurderes at koste det danske erhvervsliv mindst 1 mio. kr. årligt i administrative meromkostninger**, som konkurrerende virksomheder i udlandet ikke har.

Skattemyndighederne foretager årligt 30-60 kontroller med fokus på kaffeafgiften. Det svarer til 3-4 pct. af den samlede kontrol af punktafgifter i Danmark og kræver omkring **5 medarbejdere årligt i samlet statslig administration og kontrol**[3].

Øget velstand og højere købekraft

Afgiften tjener ikke et adfærdsregulerende formål, da der ikke er sundhedsmæssige omkostninger forbundet med kaffeindtag. Derfor er der alene tale om en afgift, der har til formål at generere provenu til statskassen.

Konkret vil **prisen på kaffe- og produkter med kaffe kunne sænkes** som følge af en afskaffelse. Ren reelle merpris på 1 kg. kaffebønner er 9,59 kr. Det skyldes at der også pålægges moms på afgiften der er på 7,69 kr./kg. brændte kaffebønner.

I dag udgør afgiften 6,39-16,61 kr. pr. kg kaffeprodukt. Hertil kommer momsen som lægges oveni selve afgiftsbetalingen. **En afskaffelse ventes at øge arbejdsudbuddet med 20 personer** samt Danmarks samlede velstand målt på BNP med 150 mio. kr.

Kaffeafgiften rammer de fattigste 10 pct. tre gange mere på den disponible indkomst de rigeste 10 pct[4]. Derfor rammer den socialt skævt men har ikke en målbar effekt på GINI.

Skatteministeriet estimerer at **en gennemsnitlig husholdning vil spare 70 kr. årligt** i afgift, hvoraf den største effekt målt på disponibel indkomst er de fattigste 10 pct.

Case: Kaffeafgiften besværliggør eksport af kaffeprodukter

Vækstvirksomheder som Bold Drinks, der specialiserer sig i iskaffe på dåse, mærker, hvordan skattelovgivningen gør livet mere besværligt end det kunne være. Det rammer særlig hårdt i de små virksomheder, som ikke har de samme ressourcer at gøre godt med. Lasse Søkilde, CEO og stifter af virksomheden, udtaler følgende:

"Danmark er det eneste land i verden, som opkræver en afgift på kaffeprodukter. Den giver kun 0,2 promille til statskassen, men kræver administrative ressourcer hos særligt de små virksomheder. Vi afregner afgiften i Danmark, men kan få den refunderet ved eksport. Det kan bare ikke betale sig med små leverancer. Der er noget forkert i at lave et system, som gør det mere attraktivt at betale afgifter, man ikke er forpligtiget til, end at bruge de penge på at udvikle virksomheden."

Netop **udfordringen med eksport har fået virksomheden til at overveje at etablere et datterselskab uden for landets grænser,** udelukkende til re-eksport for at undgå administrationen med kaffeafgiften.

Forslag til politisk handling

Dansk Erhverv mener, at kaffeafgiften bør fjernes i forbindelse med, at man generelt ser på en sanering af afgiftsområdet.

---

[2] ERU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 388 (22. september 2022)

[3] SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 88 (15. februar 2022)

[4] Skatteøkonomisk Redegørelse (2021)